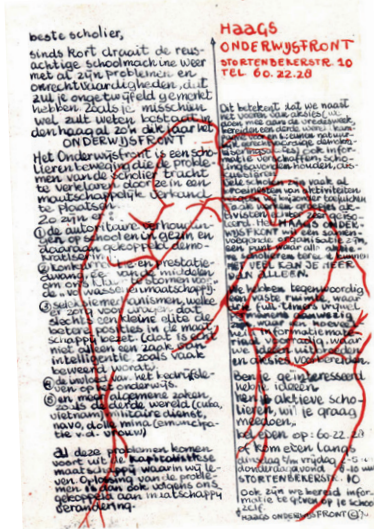

Haagse scholieren 50 jaar geleden ook al in actie

Tegenwoordig komen er regelmatig scholieren in actie. Op vrijdag 27 september 2019 liepen zelfs 35.000 stakende scholieren mee met een klimaatmars door Den Haag. Zij maken zich druk om hun toekomst. Dat scholieren voor hun belangen opkomen, is geen nieuw verschijnsel. Vijftig jaar geleden, in 1970, bestond hier ter stede al een scholierenorganisatie met de naam Haags Onderwijs Front.

Luid toeterend reed een wit DAF'je de Haagse Zuidlarenstraat in. Het autootje stopte voor het schoolplein van het Stevin Lyceum. Nog steeds toeterend. Het was 1966, midden op de dag en een paar honderd leerlingen verdrongen zich al snel voor de ramen van de klaslokalen aan de straatkant. Zij zagen vier ex-leerlingen uit het DAF'je stappen en een spandoek ontrollen: 'NAGELSMIT GO HOME'.

Drs. J. Nagelsmit was de toenmalige rector van het Lyceum. Een strenge en autoritaire man. De actie kwam niet helemaal onverwacht en kon zeker rekenen op héél veel instemming van de leerlingen. Weliswaar mochten meisjes sinds enkele jaren ook een broek aan naar school in plaats van een rok en waren spijkerbroeken niet langer verboden, maar erg veel hadden scholieren niet te vertellen. Een kritisch stukje voor de schoolkrant werd zonder meer geweigerd en jongens met lang haar werden door de heer Nagelsmit persoonlijk uit de les en naar de kapper

Pedagogische Academie (PABO) bezet nadat 15 scholieren van school waren verwijderd. De actievoerende leerlingen kwam in actie onder het motto 'GEEN BEZETTING - MAAR BEVRIJDING!'

De ontruiming door de politie van de academie in Beverwijk leidde tot solidariteitsacties alom in den lande. Vanuit Den Haag stuurde een groep die zich 'DEMOKRATISERING HBO' noemde op 15 januari 1970 een verontwaardigde verklaring de wereld in: "Wederom is gebleken dat de autoriteiten al hun fysieke macht

van het HOF de Haagse Sociale Academie (HSA) aan de Saffierhorst 105. De harde kern bestond uit Barbara Schuddeboom, Ben Spaans en Rob Lubbersen. Barbara was ook actief in Dolle Mina. Alle drie waren lid van de Socialistische Jeugd (SJ). Een leegstaand lokaal in Clubhuis Schildershage aan de Stortebekerstraat 10 werd het hoofdkwartier. In een pamflet dat duizendvoudig op scholen

HSA Saffierhorst 105. Foto Haags Gemeentearchief.

werd verspreid, werd beschreven wat het HOF wilde. Dat was: het organiseren van het verzet van scholieren tegen autoritaire verhoudingen, prestatiedwang en concurrentie, selectie van de elite, invloed van het bedrijfsleven en onrecht in de rest van de wereld, van Vietnam tot Zuid Afrika. Er werden velerlei acties gevoerd met lessen, discussies en rollenspelen op scholen voor voortgezet onderwijs. Maar ook werd een Shell-benzinestation 'omsingeld' vanwege de Shell-steun aan de Apartheid. Fel werd geïnteresserd bij de HSA toen deze voor de huur van een ruimte voor een vergadering van Dolle Mina 25 gulden dorst te vragen: "Ondanks de pretentie van maatschappijkritiek als wenselijk voor de opleiding en dus voor het academie-instituut bestaat er angst voor een imago dat daaraan beantwoordt. Hieruit volgt dat de AKADEMIE EEN RADERTJE IN DE GOED GEOLIEDE MACHINE VAN HET NEO-KAPITALISME WAS EN IS GEBLEVEN."

Newtonstraat. Arbeiderswijk! Foto Dienst Stadsontwikkeling.

Activist Rob Lubbersen 1969. Sinterklaasactie in de raadzaal aan de Javastraat. Foto Haagsche Courant.

Veel aandacht werd besteed aan het Haagse onderwijsbeleid. Op

in die periode het 'Katholieke' vervingen door 'Kritiese'. Via Wim Schul was er eveneens een band met de Bond Voor Dienstplichtigen (BVD), een socialistische soldatenorganisatie. En er werd samengewerkt met Kritiese Leraren, waar de geschiedenisleraar van de Louis Hage Mavo aan de Amerongenstraat, Roel Wuite, een bekende figuur was. Landelijk had het HOF intensief contact met het Landelijk Onderwijs Front (LOF), in het bijzonder met de latere documentairemaakster Irene van Ditschuyzen.

De Moker

Het was Irene van Ditschuyzen die de harde kern van het HOF wegvoerde van het onderwijs, richting wijkwerk. Irene raakte in Amsterdam betrokken bij een actiegroep in de Dapperbuurt, de Sterke Arm. Arbeidersbuurten werden gezien als betere rekruteringsplaatsen voor 'de rode revolutie' dan scholen en academies. Enkele in Den Haag woonachtige en in Leiden studerende lieden hadden daar wel oren naar. Onder hen o.a. de boekhandelaar Ruurd Ruward en de latere publicist Richard Kleingris. Zo werd uit het HOF en uit de Leidse Rode Paraplu in de Haagse Newtonbuurt uiteindelijk actiegroep De Moker gevormd, die nog jaren van zich zou laten horen. Maar dat is weer een ander verhaal.

Rob Lubbersen
roblubbersen@ziggo.nl

Stevin Lyceum. Zuidlarenstraat 57. Foto Dienst Stadsontwikkeling.

Gemeenteraadszaal Javastraat 26. Foto Dienst Stadsontwikkeling.

gestuurd. Echt waar! Zelf meege-maakt! In de loop van de zestiger en zeventiger jaren werden dit soort dingen steeds minder geaccepteerd. Jongeren kwamen in verzet tegen de autoriteiten en eisten meer vrijheden. Met op de achtergrond Bob Dylan, de Beatles, de Rolling Stones en op het Stevin Lyceum de huisband The Golden Earrings, zoals ze toen nog heetten!

Democratisering

Niet alleen in Den Haag giste het onder jongeren in het onderwijs. In 1969 werd in Beverwijk de

gebruiken om het proces van democratisering tegen te houden, toch zijn wij u zeer erkentelijk voor dit ontaktiese optreden omdat u hiermee nogmaals een extra stoot heeft gegeven aan acties voor werkelijke democratisering die nu op andere onderwijsinstellingen ontketend zullen worden. Nogmaals bedankt, kusjes." En inderdaad, er kwam een vervolg. Niet veel later werd het Haags Onderwijs Front (HOF) opgericht.

Haags Onderwijs Front
Aanvankelijk was de uitvalsbasis